

VERSLAG VAN DE EU – ONDERWIJS / JEUGD RAAD 6 FEBRUARI 2003 TE BRUSSEL T.B.V. DE TWEEDE KAMER DER STATEN - GENERAAL

Dit verslag betreft het onderwijsdeel van deze Raad.

1. EUROPA VAN DE KENNIS

Commissaris Reding leidde dit punt in: ze achtte meer investeringen in onderwijs cruciaal voor het welslagen van de Lissabon - strategie. Met name private investeringen dienden te worden verhoogd, niet in de plaats van, maar in aanvulling op, publieke gelden. Investeringen dienen efficiënt en effectief te zijn, m.a.w. daar te gebeuren waar zij de grootste impact hebben.

Ze vestigde verder de aandacht op de Mededeling over universiteiten, die de Commissie onlangs heeft uitgebracht, zie bijlage. Met Commissaris Busquin van Wetenschap - en Technologie beleid wil zij in die Mededeling in de eerste plaats de uitdagingen schetsen, waar Europa voor staat, in een context van verhoogde concurrentie op wereldschaal. Commissaris Reding benadrukte vooral het probleem van het tekort aan duurzame financiering om werkelijke excellentie in onderzoek en onderwijs in Europa – als wereldwijd referentiepunt- te kunnen garanderen. Haar staat een breed debat over de Mededeling voor ogen. Ze kondigde aan rond de zomer met een samenvattend verslag te komen ten behoeve van de conferentie van ministers van hoger onderwijs op 18 en 19 september 2003 in Berlijn. (Deze ministersconferentie vindt plaats in het kader van de opvolging van het Bologna proces).

In het debat, dat daarop volgde vestigde de meerderheid der ministers, de aandacht op de verslechterde economische situatie en de noodzaak het Stabiliteitspact te respecteren. Investeringen dienen efficiënt te zijn. De meeste ministers achtten voor de kenniseconomie vooral de uitbouw van een brede basis (basisvaardigheden), een Leven Lang Leren en de wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties prioritair.

Ikzelf heb gewezen, zoals ik u eerder in het debat in de kamer van 5 februari over dit onderwerp heb aangekondigd, op het belang om het elan in het Lissabon - proces te houden door het vinden van een goede balans tussen voldoende extra investeringen in onderwijs en de eisen van het Stabiliteitspact.

Daarnaast kwam de vraag aan de orde of de doelstellingen van het Lissabon proces niet teveel de "opleiding op school" ging domineren. Daarop heb ik het volgende naar voren gebracht: Kwalitatief goed onderwijs draagt bij aan een betere inzetbaarheid op de arbeidsmarkt, maar geeft de mensen ook een rol in de samenleving. Het is ook de taak van het onderwijs om mogelijkheden voor de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen te scheppen. Sociale vaardigheden horen daarbij, maar ook aandacht voor gemeenschappelijke waarden als democratische beginselen en mensenrechten. Hierbij heb ik verder genoemd: het belang van godsdienst onderwijs en de ruimte die scholen dient te worden gelaten om maatschappelijke en levensbeschouwelijke verschillen tot uitdrukking te laten komen.

In mijn bijdrage heb ik verder de waarde van het vergroten van de Europese dimensie in het onderwijs naar voren gebracht en de idee om een experiment te starten, waarbij een aantal voorhoedescholen in verschillende Lidstaten vanuit het perspectief van Europa een gezamenlijk curriculum ontwikkelen. Zo kan leerlingen Europees burgerschap worden bijgebracht. In Nederland wordt thans een haalbaarheid studie naar een dergelijk idee verricht.

Vrijwel alle ministers benadrukten in het debat over dit onderwerp het belang van onderwijs voor de persoonlijke ontwikkeling en het aanleren van sociale vaardigheden. Meerdere ministers benadrukten ook het belang om via het onderwijs tot een Europees burgerschap te komen. Enkele landen betuigden nadrukkelijk steun aan mijn idee voor een piloot studie ter ontwikkeling van een Europees curriculum.

De Raad bereikte tenslotte een akkoord over zijn bijdrage ten behoeve van de Europese (voorjaars) Raad (regeringsleiders). Zodra de tekst van deze bijdrage is goedgekeurd, zal ik u deze toezenden.

2. BENCHMARKS

De Griekse voorzitter leidde de discussie over de Mededeling over benchmarks voor onderwijs - en opleidingsstelsels in met de opmerking dat het thans alleen ging om een eerste debat; een besluit zou pas in de Raad van mei worden genomen.

Commissaris Reding zag benchmarks vooral als een middel 'om iets bij te leren'. De in de Mededeling gepresenteerde gegevens waren alle gebaseerd op eerder gepubliceerd werk van bijvoorbeeld EuroStatt of de OECD, met andere woorden: onaanvechtbaar. Ze toonde zich tevreden over de tekst die het voorzitterschap aan de ministers had voorgelegd, als basis voor mogelijke Raadsconclusies in mei: de tekst gaf naar haar opvatting goed aan, dat Lidstaten bereid waren zaken te doen binnen het kader van de Open Coördinatie methode.

De daarop volgende discussie gaf een scheiding te zien tussen het merendeel van de lidstaten, die ambitieus wilden zijn om niet door andere raadsformaties te worden 'overruled', en enkele lidstaten, die zich laten leiden door hun bezorgdheid over het mogelijk inperken van hun nationale bewegingsvrijheid. Alle delegaties benadrukten het belang van realistische benchmarks, waarbij ook rekening zou moeten worden gehouden met de verschillende Ausgangssituaties. Enkele landen spraken zich uit voor een indicator "vreemde talen".

In mijn bijdrage onderstreepte ik, zoals ik eerder in ons debat van 5 februari al heb aangegeven, het belang het eens te worden over benchmarks: anders zou het werk van de (Onderwijs) Raad op dit terrein door de Raad Werkgelegenheid, de ECOFIN of de Europese Raad kunnen worden overgenomen. Verder gaf ik steun aan de benchmark gender imbalance bij het onderwerp "tekort aan technisch/wetenschappelijk afgestudeerden". Tenslotte gaf ik aan het met het voorzitterschap eens te zijn, om ambitieuze Europese gemiddelden als benchmarks te kiezen, maar zonder dat daar elk land aan hoefde te voldoen en met oog voor de Ausgangspositie van verschillende landen: Het om het jaar na

gaan, hoe ieder land scoort, legt voldoende druk op de Onderwijsraad om deze Europese uitdagingen serieus te nemen. De Pers en nationale parlementen zullen de cijfers zeker gebruiken om de ministers om rekenschap te vragen.

3. eLEARNING

Tijdens het publieke deel van de Raad presenteerde Commissaris Reding haar voorstel voor een nieuw programma eLearning. Ze benadrukte dat computers geen doel op zich waren, maar een instrument. Het ging om de mens. Ze vestigde de aandacht op drie hoofdprioriteiten in dit voorstel:

- jumelages / twinning van scholen via Internet (conform de wens van de Europese Raad van Barcelona, voorjaar 2002),
- samenwerking in het hoger onderwijs, via virtuele campussen, wat de rol van de universiteiten ingrijpend zou doen veranderen,
- het dichten van de digitale kloof: eLearning zou zo bijdragen tot een betere sociale integratie.

Het Griekse voorzitterschap gaf aan dat het programma in mei weer op de agenda zal worden geplaatst.

Het aankomend Italiaanse voorzitterschap zei te zullen streven naar afronding van de besluitvorming onder zijn voorzitterschap.

4. DIVERSEN

Op verzoek van de Voorzitter deed Commissaris Reding nog verslag van de informele ontmoeting van trojka en sociale partners aan de vooravond van de Raad. De ontmoeting had plaats in het kader van de Kopenhagen Verklaring op het gebied van het beroepsonderwijs en werd door alle betrokkenen verwelkomd. De sociale partners zouden zeer positief staan ten opzichte van een regelmatige informele dialoog met de onderwijsministers, naast de institutionele dialoog met de ministers van Werkgelegenheid. Verder zouden de sociale partners herhaaldelijk in de discussie hebben onderstreept, dat het belang van onderwijs niet alleen in 'employability' was gelegen, maar ook in het ontwikkelen van burgerschap.